

Świadczenia rodzinne

W którym kraju otrzymam świadczenia rodzinne?

Pod pojęciem świadczeń rodzinnych rozumie się świadczenia otrzymywane przez rodziny do momentu, w którym dzieci mogą same zapewnić swe utrzymanie (np. zasiłek rodzinny) oraz świadczenia przyznawane w pierwszych latach życia dziecka (np. zasiłek rodzicielski), jeżeli jedno z rodziców ze względu na opiekę nad dzieckiem nie jest w pełni aktywne zawodowo.

Co do zasady świadczenia otrzymuje się w pierwszej kolejności w kraju zatrudnienia. Obowiązuje to na przykład wtedy, gdy jako rodzice mieszkacie i pracujecie w różnych krajach UE lub gdy pracuje tylko jeden rodzic, a rodzina z dzieckiem mieszka w innym kraju członkowskim.

Jeżeli obydwój rodzice pracują w różnych krajach członkowskich UE, świadczenie przysługuje w pierwszej kolejności w tym z krajów zatrudnienia, który równocześnie jest krajem zamieszkania dziecka. Ważne jest, że drugie państwo może być zobowiązane do świadczenia w drugiej kolejności. W tym przypadku drugi kraj byłby zobowiązany do wypłaty różnicy, jeśli odpowiednie świadczenie jest tam wyższe, np. różnica między zasiłkiem rodzinnym w Polsce i Niemczech w przypadku pracownika transgranicznego z Niemiec, który pracuje w Polsce.

Świadczenia rodzinne w Niemczech

Komu przysługuje zasiłek rodzinny (Kindergeld)?

Prawo do zasiłku rodzinnego mają rodzice co najmniej do ukończenia 18. roku życia dziecka. Ponadto zasiłek rodzinny wypłacany jest do ukończenia 25. roku życia dziecka, jeżeli jest jeszcze w trakcie nauki szkolnej, pierwszej nauki zawodu lub pierwszych studiów. Nie ma przy tym znaczenia, jak długo dziecko pracuje lub ile zarabia. Pełnoletnim dzieciom, które zakończyły już naukę zawodu lub studia i podjęły drugą naukę zawodu czy drugie studia lub na to czekają, zasiłek rodzinny przysługuje tylko wówczas, gdy podjęły się „nieszkodliwego” zatrudnienia. Jako takie uważa się minijobs (do 450 euro) lub zatrudnienie, którego regularny tygodniowy czas pracy łącznie nie przekracza 20 godzin.

Jeżeli dziecko jest bezrobotne i zarejestrowane w Agencji Pracy w Niemczech lub w Jobcenter, to zasiłek rodzinny przysługuje do 21. roku życia. Możliwe jest dorabianie minipracą (450 euro). Jeżeli dziecko cierpi na jakąś niepełnosprawność lub nie jest w stanie samo się utrzymać, zasiłek rodzinny pod pewnymi warunkami wypłacany jest bez ograniczeń wiekowych. Jednak niepełnosprawność musiała nastąpić przed 25. rokiem życia. Roczny dochód niepełnosprawnego dziecka nie może przy tym przekraczać kwoty wolnej od podatku w wysokości 9.168 euro rocznie.

Prawo do zasiłku rodzinnego nie przysługuje, jeżeli za dziecko przysługują świadczenia płacone za granicą, które są podobne do zasiłku rodzinnego lub dodatku na dziecko. Zagraniczne świadczenia wykluczają prawo do zasiłku rodzinnego również wówczas, gdy są niższe niż niemiecki zasiłek rodzinny. Jeżeli jednak świadczenia te przyznawane są przez inny kraj członkowski UE (np. Polskę czy Czechy), obowiązują również prawo do wyrównania różnicy jako częściowy zasiłek rodzinny (Teilkindergeld).

Ile wynosi zasiłek rodzinny?

Od stycznia 2018 r. zasiłek rodzinny wynosi za pierwsze dwoje dzieci po 194 euro, za trzecie dziecko 200 euro, a za każde kolejne dziecko 225 euro miesięcznie. Od 1 lipca 2019 r. zasiłek rodzinny wynosi za pierwsze dwoje dzieci po 204 euro, za trzecie dziecko 210 euro, a za każde kolejne dziecko 235 euro miesięcznie.

Wniosek o zasiłek rodzinny należy złożyć pisemnie w kasie rodzinnej (Familienkasse) Agencji Pracy w miejscowości wykonywania pracy lub w miejscu zamieszkania. Do wniosku należy załączyć akt urodzenia lub w przypadku miejsca zamieszkania za granicą zaświadczenie o przynależności do gospodarstwa domowego (Haushaltsbescheinigung) z gminy miejsca zamieszkania. Za dzieci powyżej 18 lat potrzebne są dalsze zaświadczenia dotyczące edukacji szkolnej/zawodowej itp.

Od dnia 1.1.2016 wnioskodawcy muszą podać kasie rodzinnej w Niemczech numery identyfikacji podatkowej – siebie oraz dziecka. Jeżeli ze względu na swą pracę zarobkową podlegasz obowiązkowi podatkowemu w Niemczech, to Bundeszentralamt für Steuern przyznał ci numer identyfikacji podatkowej. Przy użyciu tego numeru możesz złożyć wniosek o zasiłek rodzinny. Dzieci żyjące za granicą z reguły nie otrzymują niemieckiego numeru identyfikacji podatkowej. Dlatego musisz w inny sposób udokumentować tożsamość swego dziecka (np. numery identyfikacyjne i dokumenty przyjęte w kraju zamieszkania).

Uwaga: O zasiłek rodzinny możesz wnioskować już tylko za 6 miesięcy wstecz, a już nie za kilka lat.

Szczegółowe informacje i formularze znajdziesz w różnych językach pod adresem:

<https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/downloads-kindergeld-kinderzuschlag>

Kasa rodzinna właściwa dla pracowników przygranicznych z Polski:

Bundesagentur für Arbeit
Familienkasse Sachsen
09092 Chemnitz

Familienkasse-Sachsen@arbeitsagentur.de

Kasa rodzinna właściwa dla pracowników przygranicznych z Czech:

Bundesagentur für Arbeit
Familienkasse Baden-Württemberg West
76088 Karlsruhe

Familienkasse-Baden-Wuerttemberg-West@arbeitsagentur.de

Komu przysługuje dodatek na dziecko (Kinderzuschlag)?

Za dzieci poniżej 25 lat, za które otrzymuje się zasiłek rodzinny i które mieszkają w tym samym gospodarstwie domowym, rodzice mogą dodatkowo wnioskować o dodatek na dziecko w maksymalnej wysokości 170 euro na dziecko. Warunkiem jest, aby rodzice przekraczali minimalną granicę dochodów na poziomie 900 euro dla rodziców i 600 euro dla samotnie wychowujących i równocześnie jednak nie przekraczali maksymalnej granicy dochodów. Dodatek na dziecko może być wypłacany od miesiąca

złożenia wniosku. Nie jest wypłacany wstecz i wypłaca się go tylko tak długo, jak długo przyznany jest zasiłek rodzinny (Kindergeld). Szczegółowe informacje dotyczące obliczania znajdziesz pod www.familienkasse.de W ciągu 2019 roku należy liczyć się z podwyżką i ze zmianami ustawowymi.

Komu przysługuje zasiłek rodzicielski (Elterngeld)?

Zasiłek rodzicielski przysługuje rodzicom, jeżeli pracują nie więcej niż 30 godzin tygodniowo, mają prawo do opieki nad dzieckiem, mieszkają z nim w tym samym gospodarstwie domowym i przeważnie opiekują się dzieckiem osobiście. W przypadku gdy równocześnie istnieje możliwość pobierania niemieckiego zasiłku rodzicielskiego i porównywalnego świadczenia innego państwa członkowskiego UE, obowiązuje szczególna regulacja prawa unijnego. Co do zasady świadczenie powinno być wypłacane w pierwszej kolejności w kraju zatrudnienia danego rodzica. Jeżeli jednak małżonka lub małżonek pracuje w innym państwie członkowskim, do wypłaty zobowiązany jest w pierwszej kolejności kraj zamieszkania dziecka. Jeżeli świadczenie to jest wyższe w drugim państwie członkowskim, wypłaca ono kwotę różnicy.

Na jaki okres przyznawany jest zasiłek rodzicielski?

W Niemczech rozróżnia się Basiselterngeld, ElterngeldPlus oraz Partnerschaftsbonus. Możesz wybierać pomiędzy tymi modelami lub je łączyć.

Basiselterngeld (podstawowy zasiłek rodzicielski) przysługuje matkom i ojcom po urodzeniu dziecka w wymiarze maksymalnie 14 kwot miesięcznych, które mogą między sobą podzielić. Jeden rodzic może pobierać zasiłek rodzicielski za co najmniej dwa a maksymalnie dwanaście miesięcy. Jeżeli oboje rodzice korzystają z zasiłku rodzicielskiego i tracą dochód z tytułu pracy zarobkowej, to zasiłek rodzicielski wypłacany jest za dwa dodatkowe miesiące (miesiące partnerskie).

ElterngeldPlus (zasiłek rodzicielski plus) wypłacany jest za podwójny okres. To znaczy: jeden miesiąc podstawowego zasiłku rodzicielskiego to dwa miesiące zasiłku plus. Tym samym rodzice korzystają z ElterngeldPlus również po ukończeniu przez dziecko 14. miesiąca życia. Kwota obliczana jest dokładnie tak samo jak w przypadku zasiłku podstawowego, wynosi jednak maksymalnie połowę.

Partnerschaftsbonus (bonus partnerski) zapewnia ponad to możliwość korzystania z ElterngeldPlus przez kolejne cztery miesiące: Jeżeli matka i ojciec w ciągu czterech następujących po sobie miesięcy pracują równocześnie między 25 a 30 godzin tygodniowo, to każdy rodzic może w ciągu tych miesięcy pobrać cztery dodatkowe kwoty miesięczne ElterngeldPlus.

Ile wynosi zasiłek rodzicielski?

Podstawą wymiaru zasiłku jest wynagrodzenie netto sprzed urodzenia dziecka. Podstawowy zasiłek rodzicielski zastępuje w zależności od wcześniejszych dochodów między 65 % a 100 % wynagrodzenia miesięcznego, które traci się po urodzeniu dziecka. Podstawowy zasiłek rodzicielski wynosi co najmniej 300 euro a maksymalnie 1.800 euro. ElterngeldPlus wynosi co najmniej 150 euro a maksymalnie 900 euro.

Minimalną kwotę w wysokości 300 euro podstawowego zasiłku rodzicielskiego wzgl. 150 euro ElterngeldPlus otrzymują również niepracujący rodzice. Dla nisko zarabiających, rodzin wielodzietnych i rodzin z wieloraczkami zasiłek rodzicielski jest podwyższany. Od dochodu rocznego podlegającego opodatkowaniu w wysokości 500.000 euro (w przypadku obu rodziców) bądź 250.000 euro (jeden rodzic), zasiłek rodzicielski nie przysługuje.

Zasiłek macierzyński jest zaliczany na poczet zasiłku rodzicielskiego. Bliższe informacje również pod adresem: www.bmfsfj.de

O zasiłek rodzicielski trzeba wnioskować pisemnie w placówkach ds. zasiłku rodzicielskiego powiatów i miast na prawach powiatu. Wniosku nie trzeba składać zaraz po urodzeniu dziecka. Zaległe kwoty wypłacane są jednak tylko za ostatnie trzy miesiące poprzedzające miesiąc wpłynięcia wniosku o zasiłek rodzicielski. Dalsze informacje, formularze wniosków i dane kontaktowe placówek ds. zasiłku rodzicielskiego w Saksonii znajdziesz pod adresem: <http://www.familie.sachsen.de/86.html>